

НАРЕДБА № 8 ОТ 4 ДЕКЕМВРИ 2008 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "ЖИВОТНОВЪД"

В сила от 13.02.2009 г.

Издадена от Министерството на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 621050 "Животновъд" от област на образование "Селско, горско и рибно стопанство" и професионално направление 621 "Селско стопанство" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 621050 "Животновъд" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора степен на професионална квалификация за специалността 6210501 "Животновъдство".

Чл. 3. (1) Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработва учебен план и учебни програми за обучението по съответната специалност по чл. 2.

(2) Документацията по ал. 1 за професионално образование се разработва от Министерството на образованието и науката, а за професионално обучение - от обучаващата институция.

Раздел II. Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определя равнището на задължителната професионална подготовка в края на обучението по професията, което гарантира на обучаемия възможност за упражняване на професията 621050 "Животновъд".

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията "Животновъд" определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и

професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДООИ по чл. 1 се определят и входящото образователно равнище, профилът на професията, целите на обучението, оценяването по време и при завършване на обучението, удостоверяването на придобитата професионална квалификация, необходимата материална база.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Лицата, които са приети за обучение до учебната 2003/2004 г., включително по специалности и професии от професионално направление "Селско стопанство" от Списъка на специалностите и професиите за професионалните училища на Министерството на образованието, науката и културата от 1993 г., се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията "Животновъд"		
Професионално направление:		
621	Селско стопанство	
Наименование на професията:		
621050	Животновъд	
Специалност:		Степен на професионална квалификация:
6210501	"Животновъдство"	втора

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за минимално входящо образователно равнище за ученици и за

лица, навършили 16 години, в съответствие със Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За обучение по професията "Животновъд" с придобиване на втора степен на професионална квалификация минималното входящо образователно равнище за ученици е завършен седми клас или основно образование, а за лица, навършили 16 години, е завършен десети клас.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Животновъд" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква предишна професионална квалификация или професионален опит.

Ако за обучение по професията "Животновъд" с придобиване на втора степен на професионална квалификация кандидатстват лица, завършили обучение за придобиване на професионална квалификация по професията "Животновъд" с придобиване на първа степен на професионална квалификация, обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на това обучение се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от обучението, описани в Държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията "Животновъд", могат да работят в животновъдни ферми, където се отглеждат различни видове животни. В своята работа те се ръководят от указанията на техник-животновъдите, ръководителите на ферми и съветите на зооинженери и на ветеринарни лекари. Осъществяват контакти със съветници по земеделие, представители на търговски организации за снабдяване и продажби, научни институти, опитни станции и др.

Освен във фермите за животни придобилите втора степен на професионална квалификация могат да отглеждат животни в семейното спомагателно стопанство, във фуражопроизводството или фуражопереработвателни предприятия. Друга възможност е да работят във вивариуми, обслужващи изследователските институти, университети, болници и други организации. Могат да се грижат за животните в зоологическите градини, както и за дивеча в резерватите или местата на тяхното естествено обитаване.

Животновъдът работи с машините за обработка и раздаване на фуражите на различните видове и категории животни (фронтални товарачи, фуражораздаващи ремаркета, миксери за фураж и други). Приготвя разтвори - за противопаразитно къпане или обливане на животните, за потапяне на копитата, и препарати за дезинфекция, дезинсекция или дератизация на отделни помещения, площи или съоръжения, съгласно инструкциите за употреба на различните препарати и указанията на техник-животновъда, на ръководителя на фермата, на ветеринарния лекар или зооинженер. Съблюдава правилното прилагане на дажбите и използване на комбинираните фуражи за различните видове и категории животни. Следи за състоянието на пасищата, на оградите, прокарите и водопойте и за начина на паша на животните; докладва и

обсъжда с ръководителя на фермата мерките, които трябва да се предприемат в случай на нужда. Определя местата за поставяне на временни огради. Инсталира, премества, контролира и поддържа правилното действие на електропастира. Извършва доене на животни - крави, биволици, овце и кози, следи за състоянието на вимето и се консултира с ветеринарен лекар за уточняване на лечението при необходимост. Поддържа доилните апарати и инсталацията за доене в съответствие с изискванията и сигнализира за повреди, които не може сам да отстрани. Преценява нуждата от ветеринарен лекар при трудни раждания, уведомява ръководителя на фермата, оказва помощ, полага грижи за съживяване на задушени при раждането или застрашени от смърт новородени животни. Извършва основните манипулации на животните във фермата - маркиране, теглене, телесни измервания, даване на лекарства през устата, почистване, подрязване и привързване на копитата на животните. Води отчетност за произхода, продуктивните и репродуктивните показатели на отделните животни.

Почиства и поддържа помещенията, изхвърля торите и другите отпадъци на определените места.

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сърчни и да проявяват интерес към животните. В някои случаи животновъдът работи в сгради с вредни газове и механични замърсители с опасност от алергични заболявания.

При грижите, които полага за селскостопанските животни и за получената животинска продукция, животновъдът използва различни видове машини за почистване на помещенията, за доене, стрижба, хранене и поене на животните, техника за транспортиране и съхраняване на продукцията.

За управление на трактор и работа с други селскостопански машини лицата с втора степен на професионална квалификация по професията "Животновъд" трябва да положат изпит за придобиване на правоспособност за водач на МПС категории "Ткт", "Твк" и "В" според изискванията на Наредба № 37 от 2002 г. за условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и условията и реда за издаване на разрешение за тяхното обучение (обн., ДВ, бр. 82 от 2002 г.; изм., бр. 42 и 96 от 2004 г.; бр. 44 от 2006 г., бр. 3, 57 и 97 от 2008 г.).

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Животновъд" могат да се обучават за придобиване на квалификация по професията "Техник-животновъд" - трета степен на професионална квалификация, като обучението по общата задължителна професионална подготовка, единна за всички професионални направления, и отрасловата задължителна професионална подготовка по професионално направление "Селско стопанство" се зачита.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД)

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Животновъд" могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от Националната класификация на професиите и длъжностите, утвърдена със заповеди на министъра на труда и социалната политика № 742 от 27.XII.2005 г., № 416 от 8.VI.2006 г., № 884 от 7.XI.2006 г., № 969 от 28.XII.2007 г., включени в единични групи 6122 Птицепроизводители, 6123 Пчелари и бубари, 6129 Животновъди и сродни на тях, неклассифицирани другаде, както и на длъжности 6121-001 Животновъд, 6121-1002

Млекар експедитор, 6121-1003 Приемчик мляко, 6121-1004 Работник, отглеждащ селскостопански животни, 6121-1005 Работник, производител на млечни продукти, 6121-1007 Работник, развъждащ кучета/котки, 6121-1008 Работник стригач, 6121-2009 Фермер дивечовъд, 6121-2010 Фермер животновъд, 6121-2011 Фермер коневъд.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

· познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;

· умее да опазва околната среда;

· познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;

· участва активно при изпълнение на задачите, съдейства на членовете на екипа при изпълнение на задачите и търси помощ от тях; отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;

· осъществява ефективни работни взаимоотношения с колеги и с прекия си ръководител;

· разбира своята роля в дейността на предприятието, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;

· умее да намира информация с помощта на компютър, работи с текстообработваща програма;

· ползва специализирана литература, включително и на чужд език.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Селско стопанство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

· познава и спазва изискванията на нормативните документи, регламентиращи дейностите в животновъдното стопанство и опазването на околната среда;

· познава биологичните особености на различните видове животни;

· намира и ползва информация в техническа и технологична документация и в Интернет, свързана с практикуването на професията.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Животновъд" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

· разпознава различните видове и породи животни;

· познава и прилага технологиите за размножаване на животните;

· познава и прилага технологиите за отглеждане на животните;

· познава и прилага основните изисквания при храненето на животните;

· познава и използва различните фуражи за правилното изхранване на животните;

· познава устройството и принципа на работа, съхранява и борава с инструменти, уреди, машини и съоръжения, използвани в животновъдството;

· познава и извършва основните манипулации, свързани със зоотехническите мероприятия, профилактиката и лечението на различните видове животни;

· изготвя и представя отчети за извършените дейности.

4. Резултати от ученето

Компетенция	Резултати от ученето
Обучаваният трябва да:	
1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазва околната среда при изпълнение на служебните си задължения	1.1. Описва вредното въздействие на отделените газове в животновъдните сгради и на лекарствените вещества върху човешкия организъм; 1.2. Оказва долекарска помощ при инциденти в резултат на работа с машини или при отравяния; 1.3. Изброява правилата за безопасна работа с инструменти, машини и съоръжения; 1.4. Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа; 1.5. Работи правилно и безопасно с машини и съоръжения; 1.6. Ползва лични предпазни средства и специална работна екипировка; 1.7. Познава правилата и процедурите за пожарна и аварийна безопасност и борба с пожарите; 1.8. Използва по предназначение средства за противопожарна защита (кофпомпа, пожарогасител и др.); 1.9. Събира и изхвърля отпадните продукти на определените за целта места при спазване на изискванията за опазване на околната среда.
2. Грижи се за храненето на различните категории и видове животни и птици.	2.1. Познава биологичните особености на различните видове животни; 2.2. Познава изискванията за хуманно отношение към животните; 2.3. Разпознава, преценява и подготвя фуражите за хранене на животни и птици; 2.4. Изчислява нормите за хранене и хранителната стойност на фуражите при съставяне на хранителни дажби и смески за различните видове животни.

- 2.5. Избира подходящи фуражи и определя техните количества в дажбите за млади животни на различна възраст и с различна жива маса.;
- 2.6. Описва критериите за отбиване и особеностите на хранене през преходния период от млечна към суха храна;
- 2.7. Разпределя равномерно фуража в яслите или местата за хранене с фуражораздаващо ремарке или фуражен миксер;
- 2.8. Описва изискванията за поддръжане на яслите и местата за хранене при разделно даване на фуражите и при използване на целодажбени смеси.

---

3. Развъжда различните видове животни

- 3.1. Описва методите за преценка на животните по екстериор, конституция, кондиция и темперамент;
- 3.2. Извършва изкуствен отбор и подбор под ръководството на техник-животновъда;
- 3.3. Преценява животните по произход и потомство;
- 3.4. Спазва изпълнението на плана, изготвен от зооинженера или техник-животновъда;
- 3.5. Прилага методите на развъждане.

---

4. Запложда различните видове животни

- 4.1. Обяснява репродуктивния цикъл при различните видове животни;
- 4.2. Познава различните системи на заплождане при различните видове животни;
- 4.3. Описва схемата за хранене на женските животни и мъжките разплодници преди заплождане;
- 4.4. Разпознава и определя животните по признаците за разгоненост и предприема методите за извършването на осеменяване.

---

5. Подпомага животните при раждането и полага първи грижи за новородените

- 5.1. Описва методите за оказване на помощ при трудно раждане на правилно представен плод;

5.2. Предвижда най-честите случаи на неправилно представяне на плода и търси лекарска помощ при трудни раждания;

5.3. Полага първи грижи за новородените.

---

6. Извършва доене, грижи за вимето и за доилните машини и съоръжения

6.1. Описва подготовката и извършването на отделните операции при доене;

6.2. Познава хигиенните изисквания при доенето и съхраняването на млякото;

6.3. Обслужва доилни машини и съоръжения;

6.4. Извършва третиране на вимето с шприц при наличие на заболяване, определено от ветеринарния техник или лекар.

6.5. Описва начините за измиване на доилната инсталация и извършва измиването според санитарно-хигиенните изисквания.

6.6. Открива основните повреди в доилната инсталация, познава методите за отстраняването им, извършва поправки и търси помощ при нужда.

---

7. Участва в профилактиката и лечението на животните и птиците

7.1. Констатира отклонения в здравословното състояние на животните;

7.2. Дава предписаните лекарствени препарати под формата на капсули, болуси, дражета и други твърди лекарствени форми през устата;

7.3. Дава лекарства в течна форма през устата;

7.4. Приготвя разтвори за третиране против външни паразити и описва техниката на къпане, обмиване, напръскване или напрашване;

7.5. Подчертава предимствата и недостатъците на отделните методи за противопаразитно третиране и опасностите за замърсяване на околната среда;

7.6. Постава очни и носни капки и унгвенти;

	<p>7.7. Спазва предпазните мерки за предотвратяване на рисковете при работа и третиране на болни животни;</p> <p>7.8. Познава и спазва добрите фермерски практики и хуманното отношение към животните при третирането им.</p>
<p>8. Контролира продуктивните качества на различните видове животни</p>	<p>8.1. Регистрира (на хартиен или електронен носител) данните за заплождането и раждането, броя и теглото на новородените, за развитието на младите животни и други показатели.</p> <p>8.2. Отчита разхода на фураж при различните групи животни и вида на даваната смеска, прираста на групата и разхода на фураж за един килограм прираст;</p> <p>8.3. Води отчет за наличието, прихода и разхода на фуражи и консумативи, за продажбите и покупките и за приходите и разходите във фермата;</p> <p>8.4. Води документация за млечната и месната продуктивност.</p>
<p>9. Почиства помещенията за отглеждане на животни и за подготовка и раздаване на фуражите</p>	<p>9.1. Описва устройството и действието на машините и съоръженията, използвани за почистване в животновъдството.</p> <p>9.2. Поддържа и съхранява машините, използвани в животновъдството.</p> <p>9.3. Описва начините за силажиране и изваждане на силажа от силажни ями и кули.</p> <p>9.4. Познава правилата за складиране, съхранение и извозване на течния и твърдия оборски тор.</p>
<p>10. Приготвя разтвори от препарати и извършва дезинфекция за срещу насекоми и гризачи</p>	<p>10.1. Описва начините за приготвяне на разтвори от различни препарати за дезинфекция.</p> <p>10.1. Познава начините за предпазване и използване на различни препарати за борба с насекоми и гризачи,</p> <p>10.2. Описва и прилага методите за</p>

почистване преди прилагането на различни препарати за дезинфекция.
10.3. Работи с различни съоръжения за дезинфекция на помещенията във фермата.

---

11. Намира и прилага информация, необходима за поддържане на животновъдно стопанство

11.1. Намира актуална информация, свързана с прилагането на нови технологии, препарати, машини и инструменти в животновъдството, в специализирани издания, Интернет сайтове както и чрез посещение на изложения, обучения и др.);
11.2. Подготвя отчети за извършената работа (на ръка и с компютър);
11.3. Познава и поддържа контакти с браншовите организации, фирмите, обслужващи животновъдството и институциите, от които може да се получат съвети, консултации и информация;
11.4. Ползва печатни (книги, списания, вестници) и електронни източници на информация по животновъдство, познава начините на нейното търсене и използване

---

5. Изисквания към материалната база

Обучаващата институция трябва да разполага със сбирки от различни материали - табла с породи животни, схеми, макети, сбирка от различни видове фуражи, и да осигури специализирани кабинети за обучение по животновъдство.

Обучаващата институция трябва да разполага с кабинет за компютърно обучение, оборудван с компютър за всеки обучаван, със софтуер за текст, таблица, графика.

Практическото обучение се провежда в животновъдни ферми, собственост на обучаващата институция, или в частни фермери.

Обучаващата институция трябва да притежава (или да сключи договор с институция, която притежава) трактор със съответния набор технологично оборудване за обучението за управление на трактор и работа с прикачна техника.

6. Изисквания към обучаващите по теория и практика

Преподавателите по теория и практика трябва да притежават образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалности от професионални направления "Ветеринарна медицина", "Животновъдство" от областта на висшето образование "Аграрни науки и ветеринарна медицина".

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.